

POSTANOWIENIE

4 października 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Krzysztof Wesołowski

na posiedzeniu niejawnym 4 października 2023 r. w Warszawie
w sprawie z wniosku Z. K., R. K., R. K., A. K., Ł. K., D. K. i K. K.
z udziałem I. B., R. B., E. B., M. W., K. S., W. S., Spółki [...], J. Z., M. Z., M. Z., E.
S., R. S., G. C., Z. Z., K. G., L. B., J. W., J. S., S. K., H. C., L. B., Państwowego
Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie w W., Gminy P., P. W., I. Z., D. G., A. B., B.
C., J. K., I. K., S. K., W. K., W. S., S. K., A. C., K. C., Ł. C., P. C. i L. B.
o ustanowienie drogi koniecznej,
na skutek skargi kasacyjnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie
w W.
od postanowienia Sądu Okręgowego w Sieradzu
z 29 grudnia 2021 r., I Ca 571/21,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną uczestnika Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w P. od postanowienia Sądu Okręgowego w Sieradzu z 29 grudnia 2021 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających realizację publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Nie w każdej zatem sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący oparł na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Przesłanka ta nie została spełniona.

Przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań, wynika, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi. W wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną, wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Powinna w związku z tym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia prawa materialnego i procesowego, polegającą na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z: 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49; 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 75; 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, z 3 marca 2023 r., I CSK 4840/22). Przesłanką przyjęcia skargi

kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (por. postanowienie SN z dnia 8 października 2015 r., IV CSK 189/15). Oceniając wynikającą z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłankę oczywistej zasadności skargi kasacyjnej należy dostrzec, że ma ona charakter wyjątkowy. W konsekwencji, w judykaturze Sądu Najwyższego przyjmuje się, że oczywista zasadność skargi powinna dać się stwierdzić „na pierwszy rzut oka”, bez zbytniego wgłębiania się w sprawę (zob. postanowienie SN z 2 sierpnia 2007 r., III UK 45/07, z 3 marca 2023 r., I CSK 4840/22).

Skarżący wskazał, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona ponieważ „będąca podstawą rozstrzygnięcia Sądów obu instancji wykładnia i zastosowanie wymienionych w petitum przepisów Prawa wodnego, skutkujące uznaniem, iż żaden przepis prawa powszechnie obowiązującego nie uniemożliwia ustanowienia na gruntach pokrytych wodami stanowiących własność Skarbu Państwa służebności drogi koniecznej, jako oczywiście nieuzasadnione i stanowiące zagrożenie dla realizowanej przez uczestnika – W. P. reprezentacji Skarbu Państwa oraz wykonywania przez niego praw właścicielskich Skarbu Państwa w stosunku do śródlądowych wód płynących, oraz do gruntów pokrytych śródlądowymi wodami płynącymi, powinna zostać oceniona i wyeliminowana z obrotu prawnego.”

Treść uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie przekonuje o jej oczywistej zasadności. Okoliczności wskazane przez skarżącego nie usprawiedliwiają takiej oceny zaskarżonego orzeczenia. Sąd Najwyższy nie dopatrywał się rażącego naruszenia powołanych przepisów, widocznego *prima facie*. Brak jest jakichkolwiek podstaw, aby twierdzić, że w niniejszej sprawie doszło do oczywistego naruszenia prawa.

Skarga kasacyjna zbudowana została na założeniu, że działka nr [...] stanowi grunt, o którym mowa w art. 261 ust. 1 Prawa wodnego. Ustalenie takie nie zostało jednak w sprawie dokonane. Należy zauważyć, że konstrukcja tego przepisu nie pozwala na przyjęcie, że obejmuje on wszystkie grunty należące do Skarbu Państwa pokryte wodami. Przepis dotyczy bowiem gruntów niezbędnych do

prowadzenia wymienionych w nim przedsięwzięć lub korzystania z nich. Odmienne interpretacja prowadziłaby do uznania części przepisu (od słowa „niezbędne” w tym treści zawartej w punktach 1 – 9) za zbędną, co byłoby sprzeczne z powszechnie wypracowanymi dyrektywami wykładni przepisów prawnych. Tymczasem, ustalenia faktyczne dokonane w sprawie nie pozwalają na stwierdzenie, że działka nr [...] wykorzystywana jest w sposób zgodny z treścią ww. przepisu.

Skarżący dokonując powyższego założenia, polemizuje zatem w istocie z ustaleniami faktycznymi oraz z oceną dowodów, co na etapie skargi kasacyjnej nie jest dopuszczalne (art. 398¹³ k.p.c.). Stanowisko wyrażone w skardze kasacyjnej sprowadza się do zaprezentowania przez skarżącego własnej oceny sprawy, polemizowania z zaskarżonym rozstrzygnięciem i przedstawienia go w subiektywnej opinii skarżącego jako oczywiście wadliwego i niesprawiedliwego. Natomiast analiza wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania na tle podstaw skargi oraz motywów zaskarżonego orzeczenia, nie prowadzi do takiej oceny.

Sąd Okręgowy wydając przedmiotowy wyrok bez wątpienia nie dopuścił się kardynalnych błędów, które przemawiałyby za oczywistą zasadnością skargi kasacyjnej. Skoro z brzmienia art. 265 ust. 7 pkt 7 w zw. z art. 264 Prawa wodnego wyraźnie wynika, że ustawodawca przewiduje możliwość rozporządzania nieruchomościami, innymi niż te o których mowa w art. 261 ust. 1 Prawa wodnego, w drodze zawieranej umowy służebności drogi koniecznej, to nie ma wątpliwości - na zasadzie wnioskowania *a fortiori* - że możliwe jest uregulowanie tej materii w drodze prawomocnego orzeczenia sądu. Treść skargi kasacyjnej nie przekonuje zatem, że jest ona oczywiście uzasadniona.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c., orzeczono jak w postanowieniu.

M.L.

[ms]

